

PRIJUNGIMO PRIE SSRS DOKUMENTAI

DEKLARACIJA APIE VALSTYBĖS SANTVARKĄ, 1940 07 22

Smetoninis režimas, abejingas tikriesiems liaudies interesams, įstūmė Lietuvą vidaus ir užsienio politikos srityse į neišbrendamą beviltišką padėtį. Lietuvos darbo liaudies gyvybiniai interesai buvo aukojami turtingų žmonių ir eksploatatorių saujos savanaudiškiems reikalams. Miesto ir kaimo darbo žmonių likimu buvo: nedarbas, netikrumas dėl rytdienos, badas, medžiaginiai trūkumai ir nacionalinė nelygybė. Daugelį metų Lietuvos liaudis šio reakcinio režimo buvo slopinama.

Smetonininkų gauja laikė mūsų darbo liaudį saualės varžtuose. Iš darbo masių buvo atimta elementarinė laisvė. Liaudis negalėjo turėti savo politinių, profesinių ir kultūrinių organizacijų. Kiekvienas drąsesnis žodis, laisvoji mintis buvo negailestingai slopinami.

[...]

Lietuvos liaudies interesai reikalavo nuolatinio ir tampriausio ryšio bei draugystės su SSRS. Tačiau Smetona ir jo bendrininkai vedė priešingą SSRS atžvilgiu politiką. Jie stūmė mūsų kraštą į pusiau kolonialinę priklausomybę nuo atskirų kapitalistinių grobuonių, tuo didžiai kenkdami Lietuvos liaudžiai ir paruošdami Lietuvoj placdarmą būsiamiems SSRS užpuolimams.

[...]

1940 metų liepos 14–15 dienos Lietuvos darbo žmonių gyvenime bus didžios istorinės dienos. Jos davė darbininkų, valstiečių ir darbo inteligentų sąjungos užuomazgą. Jos buvo atžymėtos Lietuvos Darbo Sąjungos platformos laimėjimu. Ši platforma subūrė visus dorus krašto patriotus, visus, kuriems nuoširdžiai brangūs Lietuvos liaudies interesai.

[...]

Liaudies Seimas, kaip suvereninis Lietuvos valios reiškėjas, pašauktas josios laimėjimams, iškovotiems iš plutokratų, sutvirtinti, laiko savo vyriausiu uždaviniu ir pareiga naujais pagrindais išspręsti klausimą dėl Lietuvos valstybinės santvarkos formos. Didysis istorinis SSRS tautų patyrimas moko, kad tikrai tarybų valdžia yra tikras darbo žmonių interesų reiškėjas ir gynėjas. Tikrai tarybų valdžia yra tikra liaudies valdžia, kuriai esant, kraštą valdo pati liaudis, be kapitalistų ir dvarininkų. Tikrai tarybos yra darbininkų ir valstiečių sąjungos įsikūnijimas.

[...] Lietuvai, kur liaudies nuversta valdanti gauja nuolat kurstė tautybių kovą, tarybų santvarkos įvedimas bus vieninteliu ir tikriausiu nacionalinės lygybės ir laisvo nacionalinio klestėjimu laidu. Tikrai tarybų santvarka gali patikrinti mums taiką, darbą, laisvę ir išgelbėti miesto bei kaimo darbo mases nuo eksploatacijos, vargo ir saualės. Tikrai tarybų valdžia laidos mums politinį, ūkinį ir kultūrinį klestėjimą. Tai rodo mums SSRS pavyzdys.

Liaudies Seimas, išreišdamas vieningą Lietuvos laisvos darbo liaudies valią, skelbia, kad Lietuvoje įvedama tarybų santvarka.

Lietuva skelbiama Socialistine Tarybų Respublika. Nuo šios dienos visa valdžia Lietuvos Socialistinėje Tarybų Respublikoje priklauso miesto ir kaimo darbo žmonėms, kurie tarybose atstovaujami savo atstovų.

Liaudies Seimas tvirtai įsitikinęs, kad visi Lietuvos gyventojai susiburs apie Tarybų Valdžią, kad užtikrintų gerovę, ūkio ir kultūros klestėjimą, kad suteiktų mūsų liaudžiai laisvę ir laimę, kad privestų kraštą iki galutinio liaudies laimėjimo.

Tegyvuoją Lietuvos Socialistinė Tarybų Respublika!

Tegyvuoją darbo žmonių tarybų atstovai!

Tegyvuoją Sovietų Sąjunga – viso pasaulio darbo žmonių tėvynė!

Tegyvuoja viso pasaulio darbo žmonių vadas ir mokytojas – draugas Stalinas!

J. PALECKIS

E. Respublikos Prezidento p. Ministras Pirmininkas

Prof. V. KRĖVĖ MICKEVIČIUS

Ministro pirmininko Pavaduotojas

Kalba netaisyta.

Jakubčionis A., Knezys S., Streikus A. *Okupacija ir aneksija (1940–1941)*, Vilnius: „Margi raštai“, 2006, p. 148–150.

LIETUVOS ĮSTOJIMO Į SOVIETŲ SOCIALISTINIŲ RESPUBLIKŲ SĄJUNGOS SĄSTATĄ DEKLARACIJA, 1940 07 22

Negailėstingai eksploatatorių prislėgta, apiplėšta ir išprievartauta, pasmerkta skursti ir išnykti Lietuvos liaudis įsteigė naują valstybės santvarką, santvarką, kurioje pilnateisis šalies šeimininkas yra pati liaudis. Šitoji santvarka – sovietinė santvarka. Lietuva tapo Sovietų Socialistine Respublika.

[...]

Dabar Lietuvos liaudis, atsipalaidavusi nuo smurto ir neteisės ir sukūrusi naują valstybės ir visuomenės santvarką, turi įstatymais sutvirtinti patvarią Lietuvos Respublikos ir Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos draugystę ir sąjungą.

Lietuvos Liaudies Seimas yra įsitikinęs, kad tik įstojimas į Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos sąstatą patikrins tikrą Lietuvos valstybės suverenumą, tikrą pramonės ir žemės ūkio pakilimą, tikrą tautinės kultūros pažydimą, visišką medžiaginių ir dvasinių liaudies jėgų išsivystymą.

Klausydamas valios liaudies, nuvertusios senąjį priespaudos ir neteisės režimą, žmogaus eksploatacijos režimą, Liaudies Seimas nutarė:

Prašyti Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos Aukščiausiąjį Sovietą priimti Lietuvos Sovietų Socialistinę Respubliką į Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos sąstatą sąjungine respublika tais pačiais pagrindais, kuriais įeina į SSRS Ukrainos, Gudijos ir kitos sąjunginės respublikos.

Tegyvuoja Lietuvos Sovietų Socialistinė Respublika!

Tegyvuoja didžioji Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjunga!

J. PALECKIS

E. Respublikos Prezidento p. Ministras Pirmininkas

Prof. V. KRĖVĖ MICKEVIČIUS

Ministro pirmininko Pavaduotojas

Jakubčionis A., Knezys S., Streikus A. *Okupacija ir aneksija (1940–1941)*, Vilnius: „Margi raštai“, 2006, p. 151–152.